

[Rytter.]

som vel muligt med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Lovforslaget, som det foreligger, er grundlovmæssigt eller ikke. Vi mener, at man i og for sig fra alle Sider burde paaskønne, at disse Oplysninger er tilvejebragt, idet det for mig staa saaledes, at vi ikke i Rigsdagen senere vilde kunne være bekendt, at det ikke kunde ses, naar Spørgsmaalet kommer for Domstolene, om der til Behandlingen af dette Lovforslag, om hvilket der er Tvivl med Hensyn til, hvorvidt det er grundlovmæssigt eller ikke, var fremskaffet alle de Udtalelser fra sagkyndig Side, som man overhovedet har kunnet fremskaffe. Navnlig mener jeg, at man maa paaskønne det fra de Partiærs Side, som mener, at en Lov, der er i Strid med Grundloven, er ugyldig. Jeg kan derfor bedre forstaa den højtærede Minister, da han ikke mere har denne Anskuelse; men for nogle Aar siden var den højtærede Minister enig med mig i, at en Lov, der er i Strid med Grundloven, er ugyldig. (*Justitsministeren* [Zahle]: Hvor har jeg sagt det? Vil De ikke citere Kilden. Det er anden Gang. De siger det uden at citere Kildestedet!). Nu er Ministeren altsaa gaaet bort fra denne Anskuelse og er gaaet over til, at en Lov er gyldig, selv om den strider mod Grundloven, og saa kan jeg for saa vidt forstaa den højtærede Ministers Tankegang. Det er ogsaa den eneste Forklaring til, at den højtærede Minister har stillet sig saa uvilligt, som han har gjort med Hensyn til, om vi kunde faa alle de sagkyndige Udtalelser, som vi har søgt indhentet. Jeg skal senere vende tilbage til Kildestedet, hvis den højtærede Justitsminister ogsaa her fra Talerstolen fastholder sin Anskuelse og ikke nøjes med det som en Protest fra sin Plads.

Vort Arbejde har altsaa været lagt til Rette paa den Maade, at vi har søgt at fremskaffe saa mange sagkyndige Udtalelser som muligt. Naar vi er imod Lovforslaget, og da navnlig dets § 1, skyldes det, at vi betragter Lovforslaget som grundlovsstridigt. Jeg skal ikke vende tilbage til den Argumentation, som fra min og fra det konservative Partiærs Side blev gjort gældende allerede ved første Behandling, jeg skal nøjes med at henvise dertil, men jeg vil tilføje de yderligere Argumenter, som er fremkommet ved de sagkyndiges Udtalelser.

Professor Berlin oplyser, at man ingen Steder har en Regel om tvungen Afgang for Dommere samtidig med en fakultativ Ret for Ministeren til at afskedige vedkommende, og for saa vidt vil Danmark komme til at staa som et Unikum, hvis denne Lov gennemføres. Endvidere gør Professor Berlin opmærksom paa, at i de andre Lande, hvor man har Grundlovsbestemmelser om Dommere, har man ikke ment at kunne give nye Regler om en Aldersgrænse for Dommere, selv om den maaske kunde forenes med Grundloven, uden at det skete gennem en Grundlovsændring, alene bortset fra Sverige, hvor Grundloven paa dette Punkt er ganske anderledes end den danske.

Disse to yderligere Argumenter er kommet frem ved de sagkyndiges Udtalelser til Landstingsudvalget.

Selv om der maaske er nogen, som mener, at Forslaget ikke sikkert er grundlovsstridigt, tror jeg dog, man fra alle Sider maa kunne indrømme, at det i alt Fald er tvivlsomt, om det er grundlovmæssigt, thi i vide Kredse anser man jo Spørgsmaalet for grundlovsstridigt. Derfor har vi ogsaa søgt at faa disse sagkyndige Udtalelser. Navnlig var der et Spørgsmaal, som det interesserede Mindretallet at faa oplyst, det var, hvorledes man i andre Lande stiller sig, naar der er Tale om at gennemføre en Lov, om hvis Grundlovmæssighed der er Tvivl. Gennemfører man den saa rask væk, eller er man forsigtig? Dette Spørgsmaal var det Mindretallet meget magtpaaliggende at faa oplyst, idet man mente, det maaske vilde gøre et vist Indtryk paa den danske Rigsdag, naar det kunde oplyses, at man ude omkring, hvis der var Tvivl om en Bestemmelses Grundlovmæssighed, fra alle Partiærs Side sagde: Naar der er Tvivl, vil vi ikke gennemføre Loven.

Professor Berlin har anført et meget interessant Eksempel fra vort Naboland Sverige, idet Professoren oplyser, at der for nogle Aar siden var Tvivl om, hvorvidt man kunde indføre Folkeafstemning enten som afgørende, naar Rigsdagen havde vedtaget en Lov, eller som raadgivende for Rigsdagen. Til at undersøge dette Spørgsmaal blev der nedsat et sagkyndigt Udvalg; 4 af Udvalgets 6 Medlemmer mente, at en Lov om raadgivende Folkeafstemning kunde